

תורה אור • מגילת אסתר • מאמר 2

ביאור על הנ"ל

ביאור האמור לעיל

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק

LikuteiTorah.com

הפרשה החסידית

[/likuteitorah.com/he/torah-ohr/megillas-esther/2](https://likuteitorah.com/he/torah-ohr/megillas-esther/2)

1 ביאור על הניל

ביאור על המאמר הנזכר לעיל.

2 הנה התורה היא פירוש וביאור המצות. והיא בחי' ח"ע [חכמה עילאה] שלמעלה מחכמה המושגת ומקורה

בחי' מו"ס [מוחא סתימאה] חכמה שבכתר ושם עדיין לא בא לידי גילוי חכים

והנה התורה היא פירוש וביאור של המצוות. היא בחינת חכמה עילאה, שלמעלה מן החכמה המושגת; ומקורה בבחינת מוחא סתימאה, החכמה שבכתר, ושם עדיין לא באה לידי גילוי של "חכם",

כמו ח"ע [חכמה עילאה] שאף שהיא לא בחכמה ידיעא מ"מ יש בה גילוי ל"ב שבילין דאתפתחין כו'.

משא"כ מו"ס [מוחא סתימאה] סתים כו'. אבל המצות הן בחי' כתר שבכתר.

כמו חכמה עילאה, שאף שאינה "בחכמה ידועה", מכל מקום יש בה גילוי של "שלושים ושניים נתיבים הנפתחים" וכו'; ואילו מוחא סתימאה היא "סתומה" וכו'. אבל המצוות הן בחינת כתר שבכתר.

3 והיינו בבחי' חיצוניות כי פנימית הכתר אינו מן המנין י"ס [י' ספירות] לפי שנכלל בא"ס ואינו בא לידי

גלוי כ"א בחיצוניות כמשל האבוקה שמאירה למרחוק

כלומר, בבחינת חיצוניות. שכן פנימיות כתר אינה נמנית עם עשר הספירות, משום שהיא כלולה באין סוף, ואינה מתגלה אלא בחיצוניות, כפי שממחישה אבוקה המאירה למרחוק.

ואף ששם האור אינו בגלוי כ"כ [כל כך] כמו אם היה מדליק שם אור הנר מ"מ מאחר שמאיר האור

למרחוק ונראה שם ניכר ונראה שבמקומו הוא אור גדול של אבוקה.

ואף שהאור שם אינו גלוי כל כך כפי שהיה אילו היו מדליקים שם נר, מכל מקום, מאחר שהאור מאיר למרחוק ונראה שם, ברור וניכר שבמקומו שלו זהו אורה הגדול של אבוקה.

4 ועדיין ג"כ נראה בחוש הארת חכמה נפלאה ועמוקה א"א להשיג כ"א ע"י משל פשוט. ולכן ר"מ [רבי

מאיר] היה דורש תילתא מתלי כי ר"מ [רבי מאיר] גדול בדורו היה. ונק' ר' [רבי] נהוראי שמנהיר עיני חכמים.

כך גם אפשר לראות בבירור שהארה של חכמה מופלאה ועמוקה אינה ניתנת להשגה אלא באמצעות משל פשוט. לכן רבי מאיר היה דורש "שליש במשלים", שכן רבי מאיר היה הגדול שבדורו; והוא נקרא רבי נהוראי, מפני שהאיר את עיני החכמים.

5 ולכן לא היתה חכמתו באה לידי גלוי כ"א ע"י הרבה משלים. וכן משלי שלמה לפי שחכמת שלמה היתה גדולה ונפלאה מאד וכשהיה מדבר בד"ת [בדברי תורה] לגלות חכמה שבה כתיב וידבר שלשת אלפים משל.

לכן חכמתו התגלתה רק באמצעות משלים רבים. כך גם משלי שלמה: חכמתו של שלמה הייתה גדולה ונפלאה מאוד, וכאשר דיבר בדברי תורה כדי לגלות את החכמה שבה, נאמר: "וידבר שלשת אלפים משל".

פ"י שלשת אלפים פעמים משל למשל עד שהבין דבר אחד מד"ת [מדברי תורה]. והיינו לפי עומק החכמה כן מרבה המשל

כלומר, שלושת אלפים פעמים משל למשל, עד שהבין דבר אחד מדברי התורה. היינו, ככל שהחכמה עמוקה יותר, כך מרבים במשלים,

כי חכמה קטנה המושגת כמות שהיא א"צ [אין צריך / אינו צריך] למשל כלל. וכך גלוי אוא"ס [אור אין סוף] שכשמו כן הוא ואין לו סוף הוא דוקא בבחי' חיצונית:

כי חכמה קטנה, המושגת כפי שהיא, אינה זקוקה למשל כלל. וכך גם גילוי אור אין סוף, שהוא כשמו כן הוא ואין לו סוף, הוא דווקא בבחינת חיצונית.

6 והנה על הכתר ומו"ס [ומוחא סתימאה] מלביש בחי' לבוש ה' מלך גאות לבש כו' כמו עדי"מ טלית שמשימין על הראש ועטרה שבראש שהטלית מקיפתו מראשו ועד רגליו

כעת, על כתר ומוחא סתימאה מלביש לבוש [של] בחינה: "ה' מלך, לבש גאות" וכו'. הדבר דומה, למשל, לטלית שמניחים על הראש ועל העטרה שעליו, שכן הטלית מקיפה את האדם מראשו ועד רגליו,

וגם בחי' העטרה בכלל והוא אוא"ס [אור אין סוף] בחינה אחרונה היא מלי' דא"ס עצמו שמאיר לכל העולמות בהשוואה אחת ואינו בבחי' גדר השתלשלות כלל כי

וגם בחינת העטרה נכללת בו. לבוש זה הוא אור אין סוף: הבחינה האחרונה, מלכות של אין סוף עצמו, המאירה לכל העולמות בשווה ואינה נתונה כלל בגדרי ההשתלשלות. כי

הנה ההשתלשלות הוא אחר הצמצום ומקום פנוי שנמשך קו וחוט ומשם נמשך גם בחי' כתר ועטרה להיות כתר ומו"ס [ומוחא סתימאה] כו'. משא"כ אוא"ס [אור אין סוף] בעצמו הוא המקיף את כל החלל כמו שהיה קודם הצמצום.

ההשתלשלות באה לאחר הצמצום ולאחר שנוצר החלל הפנוי, שאליו נמשכו קו וחוט; ומשם נמשכת גם בחינת כתר ועטרה, להיות כתר ומוחא סתימאה וכו'. ואילו אור אין סוף עצמו מקיף את כל החלל, כפי שהיה לפני הצמצום.

7 ומזה נעשה התהוות הכלים שאור מקיף מאיר מבחוץ והא"פ [והאור פנימי] מבפנים ומצחצח הכלי. כי

הנה ההתהוות מאין ליש הוא דוקא מאוא"ס [מאור אין סוף] עצמו שהוא כל יכול

מכאן מתהווים הכלים: האור המקיף מאיר מבחוץ, והאור הפנימי מאיר מבפנים ומצחצח את הכלי. שכן התהוות יש מאין באה דוקא מאור אין סוף עצמו, שהוא כל יכול;

משא"כ מהשתלשלות דרך עו"ע [עילה ועלול] לא היה יש כלל רק כמו חכמה שהיא בחי' ראשית היש ונקי בשם חכמה לא היתה עולה בשם כלל רק היתה בבחי' בטול ממש

ואילו מהשתלשלות בדרך של עילה ועלול לא היה מתהווה יש כלל. אלא, כמו בחכמה, שהיא בחינת ראשית היש ונקראת בשם חכמה: היא לא הייתה עולה כלל לשאת שם, אלא הייתה במצב של ביטול ממש,

וכן התהוות המדות מחכמה כו' ומכ"ש [ומכל שכן] התהוות היש גשמי גמור לא נתהווה מרוחנית אלא ע"י בחי' אור א"ס עצמו הסובב ומקיף את מקום החלל ופנוי

וכך גם התהוות המדות מחכמה וכו'. ועל אחת כמה וכמה התהוותו של יש גשמי לחלוטין: הוא לא התהווה מן הרוחניות, אלא רק באמצעות בחינת אור אין סוף עצמו, הסובב ומקיף את מקום החלל הפנוי

שנמשך הקו"ח [הקו וחוט] לכל העולמות בבחי' ממכ"ע [ממלא כל עלמין] ואוא"ס [ואור אין סוף] מקיף הכל בהשוואה אחת ולפי שהוא כל יכול לכך מזה נעשה בחי' הכלי ליש ודבר נפרד גשמי כו'.

שאליו נמשך הקו והחוט לכל העולמות בבחינת ממלא כל עלמין; ואור אין סוף מקיף את הכול בשווה, ומכיוון שהוא כל יכול, משום כך מתהווה ממנו בחינת כלי ליש ולדבר גשמי נפרד וכו'.

8 והנה שרש המצות הנמשכין מבחי' כתר שבכתר בבחי' חיצוניות כנ"ל ושם מאיר אוא"ס [אור אין סוף] לכך

הן מלוכשות בגשמיות ממש

והנה, שורש המצוות, הנמשכות מבחינת כתר שבכתר בבחינת חיצוניות, כנזכר לעיל, ושם מאיר אור אין סוף; לכן הן מלוכשות בגשמיות ממש,

דהיינו בעשייה גשמיית שנתהווה מבחינת לבוש מלכות הוא לבוש אוא"ס [אור אין סוף] עצמו המקיף את כולם בהשוואה אחת ונקי לבוש מלכות

כלומר בעשייה גשמית, שהתהוותה מבחינת לבוש המלכות, שהוא לבושו של אור אין סוף עצמו, המקיף את כולם בשווה. לבוש זה נקרא "לבוש מלכות",

כי הלבוש הזה הוא מבחי' מלכות דא"ס שהיא בחינה אחרונה כנ"ל שהיא המלכשת ומקפת את כל העולמות כנ"ל. משא"כ התורה שהיא בחי' מו"ס [מוחא סתימאה] שרשה מבחי' פנימי' [פנימיות / פנימית] הכתר שאין שם גלוי בחי' סוכ"ע.

כי לבוש זה הוא מבחינת מלכות דא"ס סוף, שהיא הבחינה האחרונה, כנזכר לעיל, והיא המלבישה ומקיפה את כל העולמות, כנזכר לעיל. ואילו התורה, שהיא בחינת מוחא סתימאה, שורשה מבחינת פנימיות הכתר, שבה אין גילוי של בחינת סוכב כל עלמין.

ולכן יש מעלה יתירה בתורה על המצות שהיא מבחי' פנימית ויש מעלה במצות שהן מבחי' חיצונית לפי ששם הוא דוקא גלוי אוא"ס [אור אין סוף] עצמו בבחי'

לכן יש לתורה יתרון על המצוות, משום שהיא מבחינת הפנימיות; ולמצוות יש יתרון, משום שהן מבחינת החיצוניות, שכן דווקא שם יש גילוי של אור אין סוף עצמו בבחינת

סוכ"ע: (עיין במ"ח בתחלתו מ"ס [מסכת] א"ק [אדם קדמון] פ"א ס"י ג' בפנימיותו כו' ובחיצוניותו כו' ע"ש. וא"ש [ואתי שפיר] מ"ש שבחיצוניות הכתר הוא גלוי אוא"ס [אור אין סוף] הסוכ"ע משא"כ במו"ס [במוחא סתימאה] שהוא בחי' פנימיות הכתר אין בו גלוי בחי' סוכ"ע.

סוכב כל עלמין. (עינו במשנת חסידים, בתחילתה, במסכת אדם קדמון, פרק א, סימן ג: "בפנימיותו וכו', "ובחיצוניותו וכו', עיינו שם. ומובן היטב מה שנאמר, שבחיצוניות הכתר יש גילוי של אור אין סוף, סוכב כל עלמין, ואילו במוחא סתימאה, שהיא בחינת פנימיות הכתר, אין גילוי של בחינת סוכב כל עלמין.)

אך קשה דכאן לעיל אמר כי פנימיות הכתר אינו ממנין ה"ס [ה"י ספירות] א"כ מבואר שפנימיות הכתר נלקח ממקום גבוה יותר מחיצוניותו וזה לכאורה סותר למ"ש. וגם הוא נגד מש"ש [מה שכתוב שם] במ"ח ס"י ד'.

אך קשה: הרי לעיל נאמר שפנימיות הכתר אינה נמנית במניין עשר הספירות; אם כן, ברור שפנימיות הכתר נלקחת ממקום גבוה יותר מחיצוניותו, והדבר לכאורה סותר את מה שנאמר. הדבר גם מנוגד למה שכתוב שם במשנת חסידים, בסימן ד.

אכן באמת לק"מ [לא קשה מיד] דפנימיות הכתר שאינו ממנין י"ס [י' ספירות] דקאמר לעיל כוונתו למ"ש בע"ח [בעץ חיים] שמ"א פ"ג [פרק ג']. וכי בחי' אלו הם הנק' עתיק וא"א כו' ומבואר שם דדוקא בחי' א"א הוא ממנין הי"ס [הי' ספירות]

אכן, לאמיתו של דבר אין כאן קושי כלל. פנימיות הכתר שאינה נמנית עם עשר הספירות, שעליה דובר לעיל, היא מה שנכתב בעץ חיים, שער מ"א, פרק ג. שתי הבחינות הללו נקראות עתיק ואריך אנפין וכו', ומבואר שם שדווקא בחינת אריך אנפין נמנית עם עשר הספירות,

משא"כ בחי' עתיק שהוא בחי' תחתונה שבא"ס אינו במנין הע"ס [העשר ספירות] וע"ז אמר לעיל דפנימית הכתר אינו ממנין י"ס [י' ספירות] דבחי' עתיק היינו ודאי פנימית העיקרי שבכתר כו'.

ואילו בחינת עתיק, שהיא הבחינה התחתונה שבאין סוף, אינה נמנית עם עשר הספירות. ועל כך נאמר לעיל שפנימיות הכתר אינה נמנית עם עשר הספירות, שכן בחינת עתיק היא בוודאי הפנימיות העיקרית שבכתר וכו'.

משא"כ מו"ס [מוחא סתימאה] עם היותו ג"כ פנימית הכתר היינו פנימי [פנימיות / פנימית] מבחי' הבי' שבכתר הנק' א"א ונק' מו"ס [מוחא סתימאה] חכמה שבכתר לכן אמר שאין שם בחי' גלוי סוכ"ע

ואילו מוחא סתימאה, אף שהיא גם היא הפנימיות של כתר, היא הפנימיות של הבחינה השנייה שבכתר, הנקראת אריך אנפין; היא נקראת מוחא סתימאה, החכמה שבכתר. לכן נאמר שאין שם גילוי של הבחינה סובב כל עלמין,

דהיינו בחי' עתיק דאע"ג [דאף על גב] דגבורה דע"י [דעתיק יומין] מלובש במו"ס [במוחא סתימאה] היינו שההארה באה ע"י [עתיק יומין] בחי' גבורה וצמצום קו המדה אבל בבחי' חיצוניות הכתר דהיינו גלגלתא הנק' כתר שבכתר מלובש חסד דעתיק שלמעלה מבחי' קו המדה

כלומר, הבחינה של עתיק. אף שגבורה דעתיק יומין מלובשת במוחא סתימאה, פירוש הדבר הוא שההארה מגיעה באמצעות בחינת גבורה וצמצום קו המידה; ואילו בחיצוניות של כתר, כלומר בגלגלתא, הנקראת כתר שבכתר, מלובש חסד דעתיק, שהוא למעלה מבחינת קו המידה.

וזהו ע"ד שכי' [שכתב] המ"ח הנ"ל רק שמ"מ אין הגלוי בבחי' פנימית כמו במו"ס [במוחא סתימאה] רק בבחי' חיצונית. ועי' בע"ח [בעץ חיים] שער מוחין דצלם ספ"ו החיצוניות שלו כו' והוא הגלגלת כו'.

וזה דומה למה שכתב המ"ח הנזכר לעיל; אלא שאף על פי כן, הגילוי אינו בדרך פנימית, כמו במוחא סתימאה, אלא בדרך חיצונית בלבד. ועיינו בעץ חיים, שער מוחין דצלם, סוף פרק ו: "החיצוניות שלו" וכו', "והוא הגלגלת" וכו'.

ועיין בהרמ"ז [בהרב משה זכות] פ' אמור דפ"ח וז"ל [וזה לשונו] והענין כי גם כתר אריך נחשב מעולם אי"ס כדרך כל כתר שמתייחס למה שלמעלה ממנו ועיקרו של אצילות מתחיל ממוחא סתימאה שהוא חכמה דאריך עכ"ל [עד כאן לשונו]:

ועיינו ברמ"ז על פרשת אמור, דף פ"ח, ואלו דבריו: "והענין הוא שגם כתר דאריך נחשב מעולם אין סוף, כדרכו של כל כתר שמתייחס למה שלמעלה ממנו; ועיקר האצילות מתחיל ממוחא סתימאה, שהיא החכמה דאריך". עד כאן לשונו.

9 וסוס אשר רכב עליו המלך. היינו מ"ש כי תרכב על סוסך כי הנה ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] בלילה רוכב על כרוב קל שלו ושט ביי"ח אלף עלמין הן

"והסוס אשר רכב עליו המלך": זהו שכתוב "כי תרכב על סוסך". שהרי אמרו חז"ל שבלילה הוא רוכב על כרוב קל שלו ומשוטט בשמונה עשר אלף עולמות. אלה הם

בחיי ח"י ברכאן דצלותא שהן בבחי' ח"י חוליות השדרה שבהן נמשך מוח החכמה לירכים ורגלים לפי שהחוט מגיע עד גיד הנשה וג"ה [וגיד הנשה] מתפשט בירכים ורגלים.

בחינת שמונה עשרה ברכות התפילה, שהן כנגד שמונה עשרה חוליות השדרה, שדרכן נמשכת חכמת המוח אל הירכיים והרגליים; שכן חוט השדרה מגיע עד לעצב השת, ועצב השת מתפשט בירכיים וברגליים.

10 ולכן כל הכורע כורע בברוך שבברכה ראשונה שהכריעה היא כפיפת הראש דהיינו המשכת חכמה ע"י שכופף ראשו וחכמתו שבו

לכן כל הכורע, כורע ב"ברוך" שבברכה הראשונה; שכן הכריעה היא כיפוף הראש, כלומר, המשכת חכמה באמצעות כיפוף ראשו והחכמה שבו.

אלא שהח"י ברכאן הן באצ"י והוא ע"י הנשמות שהעלאתן ביום משא"כ המלאכים שירתם ומזונם הוא בלילה דוקא.

אלא ששמונה עשרה הברכות הן באצילות, והמשכתן היא באמצעות הנשמות, שעולות ביום; ואילו שירתם ומזונם של המלאכים הם דווקא בלילה.

ותקם בעוד לילה ותתן טרף לביתה אלו המלאכים וחק לנערותיה אלו ההיכלות שבע הנערות הראויות לתת כו'.
ותקם בעוד לילה ותתן טרף לביתה" — אלו המלאכים; "וחק לנערותיה" — אלו ההיכלות, "שבע הנערות הראויות לתת" וכו'.

ולהם נמשך בבחי' חיי אלפין כי רכב אלקים רבותים אלפי שנאן. אלפי שאינן מרבותים והיינו שמתחלק לחיי אלף מיני השגות לכל חד לפום שיעורא דיליה.

ולהם נמשכת בחינת שמונה-עשר אלף, שכן "רכב אלקים רבותיים אלפי שנאן" — "אלפי שאינן", כלומר, אלפים שאינם מתוך עשרים אלף. והיינו שהדבר מתחלק לשמונה-עשר אלף מיני השגות, לכל אחד לפי מידתו.

11 והנה המשכה והשפעה זו היא בבחי' כרוב כרביא דהיינו בחי' אדם. אלא שפני אדם הוא אפי רכבי וכרוב הוא אנפי זוטרי.

והנה, המשכה והשפעה זו היא בבחינת כרוב — "כמו ילד" (כְּרֶכָא), כלומר בבחינת אדם; אלא שפני האדם הם "פנים גדולות", ואילו פני הכרוב הם "פנים קטנות".

ובאור זה הנה אדם הוא שם מ"ה [שם מ"ה] שהמילוי הוא באלפיי"ן ואל"ף הוא יו"ד וי"ו יו"ד

וביאור העניין: אדם הוא שם מ"ה, שמילוי באלפיי"ן; והאל"ף מורכבת [מ] יו"ד, וי"ו, יו"ד,

דהיינו וי"ו המחבר יו"ד עלאה עם יו"ד תתאה כענין עושה שלום במרומיו כו' והיינו עיי' בחי' בטול הנמשך להם.

כלומר, וי"ו המחברת יו"ד עליונה עם יו"ד תחתונה, כענין "עושה שלום במרומיו" וכו'; והדבר נעשה באמצעות בחינת הביטול הנמשכת אליהם.

12 והנה אנפי רכבי הוא שנמשך מבחי' מוחין יותר שזהו ההפרש בין גדול לקטן שלפי שכלו יהולל איש כנודע. והמוחין הן בחי' בטול הנמשך לו.

והנה, פנים גדולות פירושן שנמשכת בחינה רבה יותר מן המוחין, כי זהו ההבדל בין מבוגר לקטן: "לפי שכלו יהולל איש", כידוע. והמוחין הם בחינת כיטול הנמשכת אליו.

ולכן זקן מיושב [מיושבת] דעתו מפני שיש לו בחי' בטול יותר. משא"כ בחור יש לו רתיחת הבחורות מפני שלא נמשך בו בחי' בטול כ"כ [כל כך].

לכן דעתו של זקן מיושבת, משום שיש בו יותר מבחינת הביטול. לעומת זאת, אצל בחור יש רתיחת נעורים, משום שבחינת הביטול אינה נמשכת בו במידה רבה כל כך.

וזהו ענין אנפי זוטרי והוא בבחי' מט"ט [מטטרון] שנק' נער ובבחי' כרוב זה נמשך שפע בחיי אלף עלמין.

וזהו ענין הפנים הקטנות, והוא בחינת מט"ט, הנקרא "נער"; ובחינת כרוב זו נמשכת ההשפעה אל שמונה עשר אלף העולמות.

13 והנה כתיב רכב אלקים רבותים כו' אדני במ סיני בקדש כו' כלומר כשם שנמשך בבחינת מלאכים בחיי אלף עלמין כך נמשך ג"כ בבחי' סיני בקדש להיות המשכת אלקות בבחי' עשייה גשמית בתורה על הר סיני.

והנה כתוב: "רכב אלקים רבותיים" וכו', "אדני במ, סיני בקודש" וכו'. כלומר, כשם שהמשכה מגיעה לבחינת המלאכים שבשמונה-עשר אלף העולמות, כך היא מגיעה גם לבחינת "סיני בקודש", כדי שתהיה המשכת אלקות בבחינת עשייה גשמית, בתורה [שניתנה] על הר סיני.

והמשכה זו היא בבחי' סוסים סוס בגימטריא ב"פ [ב' פעמים] ג"ס. שהוא משם ס"ג [שם ס"ג] שהוא למעלה משם מ"ה [שם מ"ה]. כי כדי להמשיך אור בעשיי [בעשייה] גשמית מוכרח להיות הארה מלמעלה מעלה כמשל האבוקה הניל.

המשכה זו היא בבחינת סוסים: "סוס" בגימטריה הוא פעמיים גימ'ל-סמ"ך (63), וזהו משם ס"ג (63), שהוא למעלה משם מ"ה (45). שכן כדי להמשיך אור לתוך העשייה הגשמית, מוכרחת להיות הארה ממקום גבוה מאוד, כמו במשל האבוקה שהוזכר לעיל.

והיינו גבורת הסוס לרוץ למקום שאין הרוכב יכול להגיע שם וריצת הסוס גדולה מריצת אדם היא בחי' הכרוב הנמשך במלאכים שאינו רץ כ"כ [כל כך] כמו הסוסים: וזהו כוחו של הסוס: לרוץ למקום שהרוכב אינו יכול להגיע אליו. מהירות ריצתו של הסוס גדולה מזו של אדם, שהיא בחינת הכרוב הנמשך במלאכים, שאינו רץ כמו הסוסים.

14 והנה בחי' לבוש וסוס יכול להיות ע"י בחי' המן. המן העץ בחי' גסות שנתברר בקדושה מבני בניו של המן כו' דהיינו הגבהת הלב ויגבה לבו כו'.

והנה, בחינת הלבוש והסוס יכולה לבוא מבחינת המן. "המן העץ" — בחינת הגסות שהתבררה ונכנסה לקדושה, "מבני בניו של המן" וכו'; כלומר, הגבהת הלב: "ויגבה לבו" וכו'.

והענין כי הנה צריך שיתן עיניו למטה ולבו למעלה. עיניו בחי' חכמה בחי' משה שהיה ענו שהחכמה שפלות כח מ"ה [מה]

העניין הוא שצריך לתת את עיניו למטה ואת לבו למעלה. "עיניו" הן בחינת חכמה, בחינתו של משה שהיה ענו; שכן חכמה היא שפלות, כוח מ"ה.

אבל לבו כ' [כתב] ביהושפט ויגבה לבו כו' וכן בחי' סוס ב"פ [ב' פעמים] ס"ג [שם ס"ג] שהוא ענין גס

אבל על "לבו" נאמר אצל יהושפט: "ויגבה לבו" וכו'. וכך גם בחינת הסוס — פעמיים ס"ג — עניינה גסות;

וגם בחיי סוס לרוץ נעשה מבחי המן כי ירידה צורך עלייה להיות בע"ת [בעלי תשובה] וזדונות נעשו כזכיות כו'.

וגם בחינת הסוס, לרוץ, נעשית מבחינת המן, כי הירידה היא צורך עלייה, כדי שיהיו בעלי תשובה, וזדונות נעשים כזכויות וכו'.

אבל כתר מלי הוא בחי בעטרה שעטרה לו אמו דווקא היינו ע"י נעשה ונשמע בבחי נעשה תחלה בחי עשייה שהיא מבחי מקיף הסוכ"ע בשוה.

אבל כתר מלכות הוא דווקא בחינת "בעטרה שעטרה לו אמו", כלומר, על ידי "נעשה ונשמע", בבחינת "נעשה" תחילה — בחינת עשייה, שהיא מבחינת האור המקיף, סובב כל עלמין, בשוה.

15 ואח"כ נשמע המשכת התורה בפנימיות ואין זה אלא בבחי ישראל מקדשי שמך שיש להם מס"נ [מסירות נפש].

ואחר כך "נשמע" — המשכת התורה בפנימיות. הדבר שייך רק לבחינת ישראל, "מקדשי שמך", שיש להם מסירות נפש.

ולכן הם דווקא הממשיכים בחי כתר תר"ך עמודי אור כמו עמוד המחבר מעלה ומטה. וגם כפורים היה גילוי זה וקבל היהודים את אשר החלו לעשות.

לכן דווקא הם ממשיכים את בחינת כתר, תר"ך עמודי אור, כעמוד המחבר בין מעלה למטה. גם כפורים התגלתה בחינה זו: "וקבל היהודים את אשר החלו לעשות".

היהודים דוקא דהיינו ע"י מס"נ [מסירות נפש] כו' ע"י מרדכי ואסתר כו'. כי מרדכי הוא מר דרור ומתרגמין מירא דכיא. מר דרור נקי למעלה בעלמא דחירות.

"היהודים" דווקא, כלומר באמצעות מסירות נפש וכו', באמצעות מרדכי ואסתר וכו'. מרדכי הוא "מר דרור", שאנו מתרגמים [לארמית] "מירא דכיא". למעלה, בעולם החירות, הוא נקרא "מר דרור".

16 ולמטה נקרא מירא דכיא בחי מר שהוא מרירות וגבורות הנמשך בבחינת דכין ומסאבין. היא התורה הנמשכת ומתלבשת בעוה"ז הגשמי שהיא בבחי גלות ומרירות בעניני העוה"ז.

ולמטה היא נקראת "מירה דכיא": בחינת מור, שהיא מרירות וגבורות הנמשכות אל תחום הטהור והטמא. זוהי התורה הנמשכת ומתלבשת בעולם הזה הגשמי, והיא נתונה בגלות ובמרירות בעניני העולם הזה.

ועי' אמרו רז"ל [רבותינו זכרונם לברכה] הנביאים עתידים להבטל כביטול זיו השמש. שהגם שהזיו מאיר ויש לו אור רב מ"מ במקורו הוא בטל שאינו נראה ונרגש כלל.

על כך אמרו חז"ל: "הנביאים עתידים להיבטל כביטול זיו השמש". אף שהזיו מאיר ויש בו אור רב, במקורו הוא בטל, עד שאינו נראה או מורגש כלל.

כך הנביאים שהם מנו"ה [מנצח והוד] יהיו בטלים שלא יהיו נראים ונגלים למעלה יתירה וגדולה בהגלות נגלות אוא"ס [אור אין סוף] ממש ונגלה כבוד ה' ממש וראו כל בשר כו'.

כך גם הנביאים, שמקורם בנצח ובהוד, יהיו בטלים, ולא ייראו ויתגלו כמעלה מיוחדת וגדולה, כאשר אור אין סוף עצמו יתגלה בגלוי ו"ונגלה כבוד ה'" ממש, ו"ראו כל בשר" וכו'.

אבל מגלת אסתר היא בחי' הסתר אסתיר פני ביום ההוא דהיינו בחי' מל' שמסתרת בראש הבריאה ונעשה עתיק דבריאה.

אבל מגילת אסתר היא בחינת "הסתר אסתיר פני ביום ההוא", כלומר בחינת מלכות, המסתרת בראש [עולם] הבריאה ונעשית עתיק של הבריאה.

17 ויום ההוא הוא בחי' בינה. ולכן נק' בחי' עתיק הסתר אסתיר ביום ההוא שגילוי עתיק הוא בבינה.

ו"היום ההוא" הוא בחינת בינה. לכן בחינת עתיק נקראת "הסתר אסתיר [את פני] ביום ההוא", שכן גילוי עתיק הוא בבינה.

והיינו בחי' פני היא בחי' כתר מלכות לפי שהמלכות ל"ל [לית ליה / לית לה] מגרמה כלום ומקבלת מעשר מלכיות

כלומר, בחינת "פני" היא בחינת כתר של מלכות, שכן למלכות אין דבר משל עצמה והיא מקבלת מעשר מלכויות.

(שלכן אומרים בר"ה [בראש השנה] יו"ד מלכויות) וכתר מקבלת ממלכות שבכתר והיא בחינת פני וזו היא המסתרת בראש הבריאה ונעשית עתיק.

(ולכן אומרים בראש השנה עשרה [פסוקי] מלכויות), וכתר [של מלכות] מקבל מהמלכות שבכתר. זו בחינת "פני", והיא המסתרת בראש בריאה ונעשית עתיק.

ולכן אפי' [אפילו] לע"ל [לעתיד לבוא] שנאמר ואמר ביום ההוא הנה אלקינו זה שבחי' ביום ההוא יהיה בבחי' זה בחי' גילוי מ"מ בחי' אסתר

לכן, אפילו לעתיד לבוא, שעליו נאמר: "ואמר ביום ההוא: הנה אלקינו זה" — כלומר, בחינת "ביום ההוא" תהיה בבחינת "זה", בחינת גילוי — בכל זאת בחינת אסתר,

שהיא בחי' עתיק היא בחי' סדכ"ס [סתימא דכל סתימין] כי סתימין הם או"א [אבא ואימא] ועתיק הוא סתימא אפי' [אפילו] לגבי סתימין

שהיא בחינת עתיק, היא בחינת סדכ"ס, שכן "סתימין" הם אבא ואמא, ועתיק הוא סתום אפילו ביחס ל"סתימין",

ולכן אין לה בטול וכן ההלכות שהן בחי' מרדכי מירא דכיא ויהי אומן את הדסה היא אסתר שהיא המעלה את הנשמות בג"ע [בגן עדן].

ולכן אין לה ביטול. וכך גם ההלכות, שהן בחינת מרדכי, "מירא דכיא". "ויהי אומן את הדסה היא אסתר": היא המעלה את הנשמות בגן עדן.

ששה חדשים בשמן המור. שמן בחי' חכמה. מור יש בו ריח חזק והיינו ענין העלאה בבחי' גבורות דהיינו גבורות דאבא.

"ששה חדשים בשמן המור": שמן הוא בחינת חכמה; למור יש ריח חזק, וזהו עניין העלייה בבחינת גבורות, כלומר, הגבורות של אבא.

18 וששה חדשים בבשמים הם גבורות דאימא. ובזה הוא העמוד המחבר מעלה ומטה הנערה באה כו'.

"וישישה חודשים בבשמים" הם הגבורות של אמא. "ובזה" — כלומר, בעמוד המחבר בין מעלה למטה — "הנערה באה" וכו'.

כי כשם שבג"ע [שבגן עדן] התחתון צריך שישכח חיזו דהאי עלמא. כך בגע"ע [בגן עדן העליון] צריך שישכח עונג גע"ת [גן עדן התחתון] ששם הוא ענין תענוג נפלא אחר שהוא למעלה מעלה.

כשם שבגן עדן התחתון צריך לשכוח את מראה העולם הזה, כך בגן עדן העליון צריך לשכוח את התענוג של גן עדן התחתון, שכן שם יש תענוג מופלא אחר, שהוא נעלה הרבה יותר.

וכל הענג הזה הוא מטעמי תורה ישקני מנשיקות פיהו. וכוונת המצות שידעו וישיגו טעמי ההלכות וסודותיהן

וכל התענוג הזה נובע מטעמי התורה: "ישקני מנשיקות פיהו". וכוונת המצוות היא שיידעו וישיגו את טעמי ההלכות ואת סודותיהן,

ובזה יתענגו בתענוג נפלא ועצום והיינו בחיי מרדכי מירא דכיא. ולכן גם ההלכות אינם בטלים כמשל האבוקה הנ"ל:

ובכך יתענגו בתענוג מופלא ועצום. זו בחינת מרדכי, "מרא דכיא". ולכן גם ההלכות אינן בטלות, כפי שמלמד משל האבוקה שהוזכר לעיל:

19 אך ויקח המן את הלבוש ואת הסוס וילבש את מרדכי כי בחיי מקיף נמשך גם בהמן כנודע שיש י"א סממני קטורת ולבונה הוא המקיף דקרו ליה אלהא דאלהיא.

אולם "המן לקח את הלבוש ואת הסוס והלביש את מרדכי", מפני שגם להמן נמשכת בחינת האור המקיף, כידוע שיש אחד עשר סממני קטורת, והלבונה היא המקיף, שאותו מכנים "אלוקה של אלוקים".

ולכן נמשך גם בה בחינת לבוש עליון מלכות דא"ס וכן הסוס משם ס"ג [שם ס"ג]. משא"כ הכתר שהוא המשכה מקו וחוט לבחיי פנימי [פנימיות / פנימית] אין להמן שליטה שם

ולכן נמשכת גם בו בחינת הלבוש העליון, מלכות דאין סוף, וכן הסוס, משם ס"ג. אבל לכתר, שהוא המשכה מן הקו והחוט אל הפנימיות, אין להמן שליטה,

ולא נעשה רק ע"י ישראל שהם מקדשי שמך ע"י נעשה ונשמע בחיי בטול בא"ס דוקא. ולא ע"י גסות בחיי המן אפי' [אפילו] אחר הבירור שיתברר בקדושה:

והדבר נעשה רק על ידי ישראל, שהם מקדשי שמך באמצעות "נעשה ונשמע" — בחינת ביטול לאין סוף דווקא; ולא באמצעות גסות, בחינת המן, אפילו לאחר הבירור, כשהיא תתברר ותיכלל בקדושה.

20 [ועיין בע"ח [בעץ חיים] שער י' פ"ב [פרק ב'] דע כי או"פ [אור פנימי] כו' וזהו בבחי' על ידי דוקא ע"ש]:

[ועיינו בעץ חיים, שער י', פרק ב': "דע כי אור פנימי" וכו'; וזהו דווקא בבחינת "על ידי". עיינו שם.]

על המהדורה

המהדורה הזאת כוללת לשון המאמר והתרגום לעברית של ימינו.

The Hebrew text of Torah Ohr: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

התרגום שלנו לעברית של ימינו, מתוך התרגום האנגלי שלנו מלשון הקודש, בלי הערות קה"ת: CC BY 4.0.

המהדורה כולה: CC BY-NC 4.0. מותר להעתיק, להדפיס ולהפיץ בחינם, בציון Kehot Publication Society ו־likuteitorah.com; אסור למכור.
/https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0

התרגום לעברית נעשה מהמהדורה האנגלית של likuteitorah.com בעזרת בינה מלאכותית (openai/gpt-6-luna-pro:batch), כשלשון המאמר לצדו לבדיקה. עדיין לא עבר עריכה אנושית. כל דבר חשוב יש לבדוק מול לשון המאמר.

הרבי ביקש ללמוד את מאמרי פרשת השבוע, «הפרשה החסידית», באותו שבוע, מחולקים לשבעת ימיו (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725). למה ללמוד, וברכות הרבי: /likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha (Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309).

מיזם חינוכי ולא מסחרי. אין כאן מכירה. אין שיוך לקה"ת, ל־Sefaria או לספריית ליובאוויטש. © likuteitorah.com

מתוך /likuteitorah.com/he/torah-ohr/megillas-esther/2

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק